

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce **Ing. D. N.**, zastoupeného JUDr. Irenou Šebestovou, advokátkou ve Frýdku-Místku, T. G. Masaryka 602, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2006, čj. MSK/110109/2006, sp. zn. DSH/26830/2006/Pro, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 6. 2007, čj. 58 Ca 27/2006 - 58,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 6. 2007, čj. 58 Ca 27/2006 - 58, **se zrušuje.**
- II. Žaloba **se odmítá.**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně.
- IV. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozhodnutím žalovaný k odvolání žalobce zrušil rozhodnutí Městského úřadu Frýdek-Místek, odboru dopravy a silničního hospodářství, ze dne 11. 5. 2006, čj. DaSH-M/2550/10-920/05-Ti, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu dle § 22 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, kterého se měl dopustit tím, že dne 17. 7. 2005 ve 12.30 hodin na účelové komunikaci u fotbalového hřiště v katastru obce Stará Hlína při jízdě na jízdním kole náhle vybočil ze svého směru jízdy vlevo a bočně se střetl s cyklistkou, která jej předjížděla; zároveň mu byla dle § 22 odst. 2 téhož zákona uložena

pokuta ve výši 2000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení v částce 1000 Kč, vše do dvou měsíců od právní moci rozhodnutí.

Žalovaný dospěl k závěru, že přestupek nelze jednoznačně prokázat; po nehodě nedošlo k vyznačení situace a stop, v důsledku čehož bylo znemožněno spolehlivé určení viníka nehody. Správní orgán prvního stupně podle žalovaného pochybil, jelikož rozhodl o přestupku přes uvedený nedostatek důkazních prostředků a rovněž proto, že obviněnému neoznámil, že ukončil shromažďování podkladů rozhodnutí. Nedostatek důkazů, k němuž došlo nevyznačením situace a stop, nelze v dalším řízení odstranit a v souladu se zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení bylo podle žalovaného nadbytečné vést další řízení. Proto rozhodnutí orgánu první instance bez dalšího zrušil.

V závěru rozhodnutí žalovaný uvedl, že vedle rozhodnutí také oznámil příslušnému správnímu orgánu podezření ze spáchání přestupku porušením povinností dle § 47 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). K možnému porušení tohoto ustanovení se žalovaný vyjádřil ve svém rozhodnutí již dříve, a to v odpovědi na námitku žalobce, že cyklistka zametla rozhodující stopy nehody a odstranila kola bez zakreslení jejich obrysů na vozovce. Tím podle žalobce porušila § 47 odst. 4 zákona o silničním provozu. Podle žalovaného bylo nutné pro bezpečný a plynulý provoz odstranit kola z nehodového postavení, avšak tato skutečnost nezbavovala účastníky nehody povinnosti vyznačit situaci a stopy na pozemní komunikaci pro řádné vyšetření dopravní nehody.

Krajský soud žalobu zamítl. Uznal za oprávněnou námitku, že správní orgán prvního stupně neumožnil žalobci vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, avšak zároveň konstatoval, že toto pochybení bylo zhojeno v řízení odvolacím. Ostatní námitky zhodnotil krajský soud jako nedůvodné. Zdůraznil, že v řízení správní orgány řešily, zda žalobce spáchal přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Nemohly vybočit z takto vymezeného předmětu řízení a nemohly jej rozšiřovat o zkoumání dalších otázek, především žalobcem opakovaně namítaného zavinění dopravní nehody jejím druhým účastníkem. Proto ani krajský soud nemohl posuzovat námitky související s tímto - žalobcem tvrzeným - pochybením správního orgánu prvního stupně i žalovaného.

V kasační stížnosti proti uvedenému rozsudku žalobce (stěžovatel) namítal nepřezkoumatelnost [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] spočívající v nedostatku důvodů („neúplnosti rozsudku“), jelikož se podle jeho názoru krajský soud nevypořádal se všemi žalobními námitkami. Námitky, které podle stěžovatele krajský soud pominul, byly: za prvé na stěžovatele bylo třeba pohlížet jako na osobu poškozenou trestným činem (ublížení na zdraví dle § 224 odst. 1 trestního zákona) spáchaným druhým účastníkem dopravní nehody. Za druhé, stěžovateli jako poškozenému bylo ve správním řízení znemožněno domáhat se jeho práv tím, že správní orgán prvního stupně nepožádal v souladu s § 59 zákona o přestupcích příslušné orgány Policie České republiky o došetření dopravní nehody a postupoval tak v rozporu s § 3 odst. 4 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správního řádu), jelikož nevyužil všechny zákonné možnosti ke zjištění

skutečného stavu věci. Za třetí, krajský soud se dle mínění stěžovatele nevypořádal s námitkou nezbytnosti zrušení správního rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení, a tedy i nápravě vytýkaného vadného úředního postupu. Krajský soud údajně také pominul námitky stěžovatele o podstatném porušení ustanovení o řízení před správním orgánem v důsledku porušení § 67 odst. 3 přestupkového zákona, podle něhož bylo namístě v důsledku uplynutí šedesátidenní propadné lhůty od spáchání přestupku vůbec správní řízení nezahajovat. Tuto skutečnost dle stěžovatele nezohlednil ani žalovaný (což také způsobilo rozpor výroku a odůvodnění jeho rozhodnutí), ani krajský soud. Krajský soud rovněž nevzal v potaz, že v průběhu celého správního řízení nebylo nařízeno ústní jednání, čímž došlo k porušení § 74 zákona o přestupcích. Konečně se krajský soud údajně nezabýval námitkami stěžovatele 1 až 4 obsaženými v jeho podání z 1. 9. 2006. Stěžovatel dále namítal, že krajský soud stejně jako dříve správní orgány neprovedl všechny navržené důkazy. Stěžovatel proto navrhl, aby kasační soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Kasační soud posoudil přezkoumatelnost rozsudku krajského soudu [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] a dospěl k závěru, že řízení před krajským soudem trpělo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Tento závěr však soud neopírá o námitky uváděné stěžovatelem; zmiňovaná vada řízení, kterou kasační soud zkoumal z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), spočívá v tom, že krajský soud si předsevzal ke zkoumání a věcnému posuzování žalobu, která je nepřípustná, a bylo proto na místě ji odmítnout.

Důvodem, o který stěžovatel opíral kasační stížnost, byla nepřezkoumatelnost již popsaného rozsudku, spočívající v tom, že se krajský soud nevypořádal se všemi žalobními námitkami. Jak z nich vyplývá, stěžovatel usiloval o to, aby v konečném důsledku proběhlo před správním orgánem prvního stupně další šetření ve věci a aby správní orgán dospěl k závěru, že předmětnou dopravní nehodu zavinila cyklistka, která by mimo jiné byla proto povinna stěžovateli jako poškozenému nahradit utrpěnou újmu.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tím, co v napadeném rozsudku již naznačil krajský soud, avšak vyvozuje další důsledky:

Soudy ve správním soudnictví poskytují ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem a za podmínek stanovených zákonem. Kdo tvrdí, že byl na svých (veřejných subjektivních) právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva, může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popř. vyslovení jeho nicotnosti.

Procesně je tedy k podání žaloby legitimován ten, kdo má způsobilost být účastníkem řízení a tvrdí, že došlo ke zkrácení jeho práv. Jinými slovy, dle § 65 s. ř. s. (tj. u řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu) se procesní legitimace zakládá tvrzením o tom, že došlo ke zkrácení práv žalobce; závěr o tom, zda skutečně byl či nebyl zkrácen, učiní následně soud jako závěr o věcné legitimaci, jež je určující pro úspěšnost či neúspěšnost žaloby (shodný závěr viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2006, čj. 1 Afs 40/2005 - 62).

Z uvedeného vyplývá, že soud před meritorním projednáním žaloby musí posoudit, zda jsou splněny podmínky řízení; mimo jiné v tom, zda žalobce skutečně tvrdí, že úkonem správního orgánu došlo k zásahu do jeho práv. Přitom není dostačující, jestliže žalobce namítá porušení svých práv pouze v obecné rovině, ale musí být zřejmé, do kterého jeho práva mělo být zasazeno.

Předmětem správního řízení bylo zjištění, zda stěžovatel spáchal dne 17. 7. 2005 přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Správní orgán rozhodující v prvním stupni uznal stěžovatele vinným a uložil mu sankci. Žalovaný v rozhodnutí o odvolání proti tomuto rozhodnutí dal stěžovateli ve dvou námitkách za pravdu, dospěl k závěru, že nelze jednoznačně prokázat, že se dopustil přestupku, a odvoláním napadené rozhodnutí zrušil.

Stěžovatel podal proti tomuto rozhodnutí žalobou, neboť podle jeho názoru měl žalovaný rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nejen zrušit, ale měl mu zároveň věc vrátit k dalšímu řízení. V žalobě ze dne 1. 9. 2006 (kterou následně, po uplynutí zákonné lhůty, doplňoval o další námitky, k nimž by však s ohledem na zásadu koncentrace řízení nebylo možno přihlížet) namítal, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je nezákonné podle § 46 správního řádu a „umožňuje J. S. uniknout trestnímu stíhání s povinností uhradit žalobci náhradu za těžkou újmu na zdraví a podstatně pomáhá policejním inspektorům z dopravní policie uniknout trestnímu stíhání za maření vyšetření předmětné dopravní nehody“. Na podporu tohoto tvrzení navrhoval, aby byly opatřeny důkazy (výslech manželky stěžovatele, znalecký posudek), poukazoval, že o věci rozhodoval věcně nepřislušný orgán (tvrdí, že na místě bylo posouzení státním zastupitelstvím, neboť se jednalo o trestný čin spáchaný J. S.), a opakovaně poukazoval na nedostatky prošetření dopravní nehody na místě samém.

V žalobě tedy nebrojil proti tomu, že žalovaný zrušil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ale dožadoval se, aby v dalším řízení byla vyslovena vina druhého účastníka nehody, a na stěžovatele bylo nahlíženo jako na poškozeného. Z toho ovšem vyplývá, že stěžovatel nikterak netvrdil, že mu žalovaný svým rozhodnutím zasáhl do některého veřejného subjektivního práva. Právě naopak: žalovaný zrušil rozhodnutí orgánu prvního stupně, který stěžovatele, ačkoliv spáchání přestupku nebylo možno jednoznačně prokázat, uznal vinným, a tím zasáhl do jeho práv.

Z žádného právního předpisu nevyplývá právo stěžovatele na to, aby správní orgán, ať už v řízení o přestupku vedeném proti němu, nebo v řízení jiném, uznal vinným třetí osobu nebo byl trestně stíhán. Předmětem řízení je projednání přestupku, jehož se měl dopustit obviněný. Jestliže správní orgán obviněného uzná vinným, vydá o tom rozhodnutí, jinak řízení zastaví.

V posuzovaném případě byl stěžovatel nejprve uznán vinným ze spáchání přestupku, později bylo toto rozhodnutí zrušeno. Zákon nepřipouští, aby v rámci řízení proti jedné osobě byla ze spáchání přestupku uznána vinou jiná osoba. Na to stěžovatel právo nemá. Jestliže měl za to, že došlo k porušení povinností ať již orgánem policie, správním orgánem či druhým účastníkem nehody, mohl využít možností, které poskytují příslušné právní předpisy (ze spisů vyplývá, že žalobce již požádal o prošetření postupu policejního orgánu, a také že podal trestní oznámení proti J. S.); nadto ze spisu vyplývá, že žalovaný oznámil příslušnému správnímu orgánu podezření ze spáchání přestupku porušení povinností dle § 47 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb. Může se také domáhat náhrady škody pořadem práva (soukromoprávně). Nemá ale právo na to, aby J. S. byla uznána vinnou, a proto na takovém „právu“ ani nemůže být zkrácen.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že ze všech popsanych okolností plyne, že stěžovateli chyběla k podání žaloby procesní legitimace, neboť netvrdil, že by napadeným správním rozhodnutím došlo k zásahu do jeho práv. Pro úplnost je třeba ještě dodat, že v daném případě bylo zkrácení práv pojmově vyloučeno, neboť žalovaný svým rozhodnutím zcela odkladil dřívější rozhodnutí vydané v neprospěch stěžovatele a jeho právní postavení se tak vrátilo do stavu před vydáním onoho dřívějšího rozhodnutí (k tomu srov. výše citovaný rozsudek ze dne 14. 2. 2006, čj. 1 Afs 40/2005 - 62).

Krajský soud měl proto v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. žalobu pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení odmítnout.

Jelikož Krajský soud v Ostravě věc meritorně projednal, pochybil. Pro tuto vadu Nejvyšší správní soud rozhodnutí soudu I. stupně zrušil. Protože již v řízení před krajským soudem byly dány důvody pro odmítnutí žaloby, Nejvyšší správní soud současně se zrušením jeho rozhodnutí druhým výrokem sám žalobu odmítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Nebylo přitom důvodu, aby se Nejvyšší správní soud zabýval argumentací vyslovenou v rozhodnutí krajského soudu a námitkami stěžovatele obsaženými v kasační stížnosti, neboť řízení, z něhož rozhodnutí a následně i kasační stížnost vzešly, nemělo vůbec proběhnout.

Protože žaloba byla odmítnuta, postupoval Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. a § 110 odst. 2 s. ř. s. a rozhodl, že žádný z účastníků

nemá právo na náhradu nákladů řízení, a to jednak nákladů řízení které vynaložil před Krajským soudem v Ostravě, a jednak nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 11. března 2008

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu